

Kuba efter Che och Castro

– frihet eller fortsatt förtryck?

BERTIL OHLININSTITUTET är en liberal tankesmedja grundad 1993.
Institutets uppgift är att genom forskning och kvalificerad debatt i
svensk liberal tradition bana väg för nya tankar och nya frågor.

GRAFISK FORM OMSLAG: ATELJÉ LANDGRAFF
INLAGA: JONASSON GRAFISK DESIGN
BERNDTSSONS TRYCKERI, ÖSTERSUND 2009

Kuba efter Che och Castro

– frihet eller fortsatt förtryck?

ISBN 978-91-976648-5-1

Myten om Che Guevara – historiens bästa PR-trick

Che Guevara, som under sin livstid var besatt av att bekämpa kapitalismen är idag ett av dess främsta riktmärken och hans porträtt finns på T-shirts, cigarettändare och skivomslag världen över. För många sinnebilderna av uppror mot överheten, var han ett despotiskt kontrollfreak som urskillningslöst mördade vänner och medkämpar under revolutionen på Kuba. Idag en förvrängd symbol för frihet, var han en av hjärnorna bakom den kubanska regimen säkerhetsapparat som minutöst förföljde sin egen befolkning och upprättade arbetsläger för oliktankande. För vissa personifierar han kommunistisk jämställdhet fastän han bidrog till den kubanska statens apartheidsystem där medlemmar i kommunistpartiet erhöll särskild äganderätt och privilegier.¹

Kuba har länge utgjort slagfält för kampen mellan ideologier. Gapet mellan den romantiska bilden av paradiset och den krassa verkligheten för dess befolkning är avgrundsdybt. Det kan inga parasolldrinkar eller salsadansande flickor förändra. En sak måste dock tillskrivas den kubanska regimen: skicklig marknadsföring. Inte bara har Fidel Castro lyckats bygga upp myten om revolutionen och den gode Che Guevara utan han har också lyckats sälja den utomlands. Detta må vara ett av historiens bästa PR-trick.

Diskussionen om Che Guevara och hans mytiska personlighet är nära länkad till verkligheten på Kuba. Den här skriften är ett försök att sticka hål på myten om Che Guevara och samtidigt föra upp Kuba-

1. »The Killing Machine: Che Guevara, from Communist Firebrand to Capitalist Brand«, Alvaro Vargas Llosa; in The New Republic; July 11, 2005.

debatten i ljuset igen. Med en ny amerikansk president kan relationen till den kommunistiska karibiska ön möjligtvis förändras och kanske kanske kan ökad press på regimen leda till att länge efterlängtade demokratiska reformer äntligen påbörjas.

I denna skrift beskriver Osvaldo Alfonso myten om Che Guevara och sina egna erfarenheter av att leva och verka i Ches samhälle. Osvaldo Alfonso tog på 90-talet ställning mot Castros diktatur och började arbeta för den demokratiska oppositionen på Kuba. Vid millennieskiftet var han partiledare för det kubanska liberala partiet PLDC och var den förste att bli arresterad i mars 2003 när regimen slog till mot 75 ledande dissidenter. Han lever numera som politisk flykting i Sverige och är en av den kubanska oppositionens förgrundsgestalter i utlandet.

Efterföljande skribent är Alexis Gainza Solenzal som målar upp den politiska situationen på Kuba i dag och pläderar för ökat svenskt och europeiskt stöd till den kubanska demokrati rörelsen. Alexis Gainza Solenzal är redaktör för tidskriften *Misceláneas de Cuba* och har sedan han flyttade till Sverige aktivt arbetat för en demokratisering av Kuba. Hans tidskrift publicerar artiklar från kubanska dissidenter och sprids på Kuba.

MARIA WEIMER

Tidigare ledamot i Bertil Ohlininstitutets styrelse.

Har genom biståndsstiftelsen SILC arbetat med demokratiprojekt på Kuba.

Che Guevara – Potemkinkuliss för en totalitär regim

Om man frågar dem som tror på myten om Che Guevara, skulle många säga att han var en romantisk revolutionär från Kuba – få vet ens att han kom från Argentina. För andra är Che Guevara inte så mycket mer än porträttet som alla känner igen. På sista tiden har myten blivit en filmstjärna vilket ännu mer döljer vem han egentligen var.

För oss som föddes på Kuba efter 1959 var Che Guevara det föredöme som alla barn och ungdomar skulle följa. Skoldagen började med att alla barn tvingades säga i kör: Vi vill vara som Che! När vi bara var sju år gamla förstod ingen av oss vem han var och vad han hade gjort som skulle vara så bra, men vi skulle ändå försäkra på heder och samvete att vi skulle vara som Che. Där började myten.

Som vuxen fick jag veta att den romantiska revolutionären aldrig existerat. För inte kan väl en person som låtit döda hundratals människor vara romantisk? I Latinamerika är Che föredöme för terrorgerillor som FARC i Colombia och Sendero Luminoso i Peru. Är det romantiskt att döda människor och kidnappa barn och kvinnor? Det gör de militanta grupper som romantiserar Che Guevara och använder honom som inspirationskälla.

Många hävdar att Che Guevara hade goda avsikter och undrar varför han annars skulle ha ett så gott rykte. Kanske för att han var modig och beredd att dö för sin ideologi? Men detsamma skulle kunna sägas också om despoter som Hitler eller Mussolini, eller om terrorister som har oskyldiga människors på sina samveten för att uppnå sina målsättningar.

Ofta används det faktum att det fanns meningsskiljaktigheter mellan Che och den sovjetiska ledningen som ett argument till hans favör. Men dessa åsiktsskiljaktigheter berodde inte på att Che protesterade mot stalinismens grymhet, utan snarare tvärtom. Che menade att Sovjetunionen inte bistått tillräckligt i de revolutionära krig som pågick i Latinamerika och Afrika.

Det finns få saker som Che Guevara lyckades med i sitt liv. Han misslyckade som industriminister på Kuba, aldrig nådde ön industrialiseringen. Han misslyckades därefter som chef för nationalbanken. Den kubanska valutan hade vid revolutionen 1959 samma värde som en dollar men devalverades kraftigt och förlorade allt sitt värde. Che misslyckades också fundamentalt i de gerillakrig han bedrev i Afrika och Bolivia.

Däremot kan hans liv tjäna som exempel på den moraliska läxa som aldrig får glömmas: etiska värderingar om vad politiker gör kan inte bero på vilka målsättningar de har utan på vad de gör för att uppnå dem och vilka konsekvenserna blir av detta. Att kämpa för en rättfärdig sak må vara gott; men om den som kämpar tillgriper våld och vållar andra skada, och om kampen leder till diktatur, då kan ingen ärlig människa ursäkta hans metoder.

Che Guevara var inte en menlös profet som misslyckades. Han var en man som gjorde mycket ont för att hävda sina vanföreställningar. När man läser hans dagbok förstår man hans mentalitet. I januari 1957 dödade han kallblodigt en lantarbetare som samarbetade med gerillan. Che hade misstänkt honom för att läcka information till armén. I sin dagbok antecknade han: »Jag avslutade problemet när jag avfyrade ett skott i huvudet på honom med min 32-kalibers pistol, sen blev hans tillhörigheter mina.«

När han samma år började gerillakriget på Kuba skrev han: »Jag är i Kubas djungel och törstar efter blod«. Hans uttalanden och skrifter från den tiden tyder på ett psykopatiskt behov av att kontrollera sina medmänniskor och förgöra dem han inte kunde kontrollera. Under

en internationell konferens i Havanna 1966 analyserade man strategier mot imperialismen. Che skrev i sitt inlägg: »Hatet som faktor i kampen, omedgörligt hat, omedgörlig mot fienden, hatet som övervinner mänskliga begränsningar och förvandlar en revolutionär till en formlig, våldsamt och selektiv dödsmaskin«. Ytterligare ett tecken av många på hans kallblodiga människosyn är från hans tid som övervakare för fängelset La Cabaña i Havanna då han enligt vissa beräkningar under så kort tid som ett halvår kommenderade upp till 700 arkebuseringar.

Stora delar av det förtryck som Che Guevara symboliserade och instiftade på Kuba är än idag närvarande i det kubanska samhället. Nästan 300 kubaner är fängslade på grund av sina politiska åsikter. Varje dag straffas de som väljer att kämpa för mänskliga rättigheter utan våld, i stället för att följa Che Guevaras ideal.

Detta är också min erfarenhet. Jag, som de flesta andra ungdomar, trodde också på revolutionen. Det fanns inget annat alternativ. Vi växte upp med regeringens propaganda överallt och hela tiden. Först när jag själv började analysera samhället förstod jag att det var mycket som inte stämde med den statliga propagandan. Jag kände en oerhörd frustration när jag insåg att Castro och hans revolution var lurendrejeri.

Då beslöt jag mig för att bli dissident och började medverka i demokratirörelsen på Kuba. Efter att ha läst en del om politisk ideologi kom jag i beröring med liberala ideal och startade med några vänner en rörelse som 1996 kom att bli Kubas liberala demokratiska parti. Några år senare hade partiet nått ut till nästan alla Kubas provinser. Vid samma tid tog vi kontakt med vårt systerparti i Sverige, Folkpartiet, och mötte politiskt aktiva svenskar som reste till Kuba.

Jag, precis som alla andra aktivister i demokratirörelsen, hade aldrig använt våldsamma metoder, inte ens kastat sten mot polisen. Men i mars 2003 hamnade 75 dissidenter i fängelse och dömdes till mellan 15 och 28 år långa straff. Jag var en av dem. Under växlande politiska konjunkture har 20 av oss befriats och fått lämna landet. Men varje dag kommer nyheter från Kuba som visar att förtrycket fortfarande är

starkt och många politiska fångar riskerar att förlora livet på grund av misshandel och vanvård i fängelset.

Fidel Castros utstrålning och myten om Che Guevara har påverkat hur omvärlden ser på Kubas revolution. Castros karismatiska personlighet har faktiskt bidragit till att det kubanska kommunistiska systemet har undgått det stränga omdöme som det förtjänar. Bilden av Kuba håller emellertid på att korrigeras och i denna förändring har den politiska oppositionen på Kuba spelat en fundamental roll. Oppositionen har lyckats att i en mängd internationella fora tillkännage de brott mot mänskliga rättigheter som begås på ön.

Det är idag påtagligt att ett civilsamhälle existerar på Kuba som växer sig allt starkare, samt att politiska partier strukturerat sig med liberal, socialdemokratisk och kristdemokratisk grund. Detta politiska utrymme har sträckt sig så långt att det nu oundvikligen konfronterar det hårda förtryck som regeringen utövar.

Under de senaste decennierna har den kubanska regeringen hållit sin befolkning ovetande genom monopol över informationsspridningen. Regimen har förvrängt problematiken gentemot omvärlden och beskrivit situationen på Kuba som en schism med USA grundat i handelsembargot. På så sätt har man förmörkat det faktum att konflikten i själva verket finns mellan regimen och det kubanska folket.

Den fattigdom som majoriteten av kubanerna lever i härstammar inte från handelsembargot utan är en konsekvens av det ineffektiva och föråldrade ekonomiska system som regimen sedan länge praktiserar. Grundtanken i detta system bygger på att ekonomin är underordnad totalitära politiska intressen i stället för att följa marknaden och därigenom tjäna folkets väl. Det existerar till exempel inget amerikanskt embargo för mediciner på Kuba och den kubanska regeringen skulle kunna få tag på medicinska förnödenheter utan större problem om den bara ville.

Trots att den kubanska staten idag saknar 1900-talets stora sovjetiska subventioner vill man inte reducera den oproportionerligt stora

försvarsmakten, som fortfarande kostar enorma summor. Det är ett av många exempel på att statens prioriteringar inte längre tjänar befolkningens intressen.

Jag brukar alltid säga att precis som alla andra folk i världen har även kubanerna en längtan att leva i frihet och välstånd. Bland dem som bär det tyngsta ansvaret för att kubanerna frånges dessa livsvillkor är Che Guevara en av de mest inflytelserika. Fidel Castro har därefter sett till att kubaner fortfarande saknar civiliserade livsvillkor och vägrar göra de förändringar som behövs. Därför väntar den kubanska oppositionen inte på att diktatorn ska dö utan kämpar dag för dag för förändringar, men de behöver stöd för att demokrati och frihet ska nå även till Kuba.

OSVALDO ALFONSO VALDÉS

Exilkuban boende i Norrtälje

F.d. politisk fånge samt partiledare för Kubas liberala parti (PLDC)

Om solidaritetens plats i kampen mellan demokrati och totalitarism

I. Demokratirörelsen

Det är brukligt att så fort det talas om Kuba, inleds det med utsagor om Fidel Castro och den regim han minutiöst byggt upp tillsammans med sin något yngre bror Raúl. För rättvisans skull vill jag därför starta med att språka om dem som till skillnad från bröderna Castro verkligen strävar efter ett fritt, suveränt och demokratiskt samhälle. Alltså landets demokrater.

På vår karibiska ö finns det många medverkande krafter som antingen kan påskynda eller bromsa demokratiseringsprocessen. I detta sammanhang nämns militären, kyrkan, ungdomar, intellektuella, arbetare, bönder, kvinnor och så kallade reformvänner inom landets nomenklatura. Men när det kommer till kritan är det inte i dessa strukturer och befolkningskategorier i sig vi finner den radikala förändringens aktörer, utan i stället i en mångtydig och allestädes närvarande sammanslutning som vi kallar för Kubas medborgar- och demokratirörelse, vilken ständigt livnärts av människor från nationens alla samhällsskikt som känner sig ömsom missnöjda, ömsom förrådade efter 50 år av bakåtsträvande revolution.

Detta samvetsgranna politiska avantgarde omfattar idag närmast hela spektra av yrken och verksamheter som påträffas i ett demokratiskt samhälle – heltidspolitiker, journalister, läkare, bibliotekarier, advokater, lärare, ekonomer, författare, med flera. Den enda skillnaden är tyvärr att deras verksamhet är straffbelagd. Kubas dissidenter och oppositionella är den enda kraften i landet som öppet och uttryckligen

förespråkar en fullständig nedmontering av rådande totalitära samhällssystem och i stället vill bygga ett demokratiskt land. Detta gör dem unika i sitt slag. Fast inte bara det förstås. De riskerar dessutom bokstavligen sina liv för att förverkliga detta humanistiska projekt. Och detta faktum gör dem än mer enastående.

Som chefredaktör för tidskriften *Misceláneas de Cuba*, har jag dagligen förstahandskontakter med dissidenter och oppositionella. »Hur många är de då?» brukar man fråga mig. Naturligtvis kan ingen svara med exakthet på denna fråga men vi kan säga med största säkerhet att för varje dag som går blir de fler och fler. Inte bara har antalet oberoende journalister mångdubblats efter den massarresteringsvåg som svepte över landet våren 2003, utan det har även skett en väsentligt ökning av antalet demokratiaktivister.

Det går sällan en dag utan att vi publicerar en bild på tidskriftens hemsida med dissidenter som öppet konfronterar regimen genom att säga: »Ja, vi vill ha förändring«. Fotografier skickas in till oss från alla provinser, och hela befolkningen representeras – man som kvinna, gammal som ung, bönder som arbetare, svarta som vita. Denna utveckling har varit i så hög grad påtaglig att vi i tidskriftens tryckta version har upplåtit utrymme åt en avdelning som vi kallar »den medborgerliga aktivismens galleri« där vi återger bilder som inkommit till vår redaktion. Induktivt kan vi då säga att tusentals och åter tusentals kubaner öppet motsätter sig Castrobrödernas regim.

Att oppositionella och dissidenter växer i antal är alltså ett påfallande faktum, men också det att de oupphörligt (om-)grupperar sig. Det handlar inte nödvändigtvis om en omorganisering som tar som utgångspunkt de speciella omständigheterna i landet (det förtryck och den förföljelse som pågår), utan som först och främst utgår från oppositionens och dissidentskapets reella behov att förena sig kring politiska, ideologiska och pragmatiska beröringspunkter. Det som idag kännetecknar dessa konstellationer i jämförelse med hur det var för bara några år sedan är att de omfattar fler och fler organiserade kubanska

medborgare och organisationer. Dessutom har många idag striktare grunder än tidigare i form av stadgar. *Unidad Liberal de la República de Cuba* förenar exempelvis en väsentlig del av Kubas liberala krafter. Paraplyorganisationen *Agenda Para la Transición Cubana* går till och med att beskriva som ett oppositionsparlament. Denna trend att omorganisera sig är givetvis fylld av svårigheter, såväl naturliga som artificiella, men visar tydligt på att de så kallade små oppositionsgrupperna (*grupúsculos* – ett ord regimen sarkastiskt använt för att beteckna öar av demokrati rörelsen) oundvikligen strävar efter att vara en del av ett större sammanhang, en insikt de flesta företrädare för oppositionen sakta men säkert kommer fram till.

Den radikala förändring som övergången från maktfullkomlighet till demokrati innebär kan inte ske automatiskt, vare sig demokrati-anhängarna är många eller organiserade. Historien har visat att regimer av totalitärt snitt måste pressas underifrån. De avgår inte självmant; de måste tvingas att ge upp sina totalitära anspråk och handlingar. Och just på denna punkt har vi den tredje och kanske mest avgörande trenden i dagens medborgar- och demokrati rörelse på Kuba. Som aldrig tidigare i vår kommunistiska historia har antalet medborgare som på ett fredligt sätt går ut på gatan och öppet visar sitt missnöje med regimen expanderat lavinartat. *Damer i vitt*, en grupp fruar, syskon och andra kvinnliga släktingar till de fängslade från 2003, marscherar plikttroget genom Havannas huvudgator varje söndag. Deras vita kläder symboliserar de fängslades oskuld. Aktivister från FLAMUR, kubanska lantbrukskvinnors federation, går på statligt ägda restauranger, förtär mat och betalar sedan i kubanska pesos som en direkt protest mot det apartheidliknande system som gör att utlänningar har det bättre på Kuba än befolkningen. Och det är bara isbergets lilla topp. Med andra ord: Civil olydnad är för varje dag ett allt vanligare tillvägagångssätt för oppositionella och dissidenter för att sätta regimen i schack och vinna terräng över diktaturen.

II. Castroregimens utspel

Castroiterna sitter inte heller med armarna i kors; de gör sina utspel på det politiska schackbrädet. Ett sådant utspel kom till stånd när Raúl Castro, först nominellt i slutet av juli 2006 och sedan officiellt i februari 2008 tog kontroll över landets styre då gamle Fidel insjuknat i magåkommor. Efter närmast ett halvsekel av renodlad totalitarism av sovjetiskt slag, införlivades både omvärlden och lokalbefolkningen i illusionen att efterträdaren var en god organisatör, pragmatiker och reformvänlig makthavare som skulle ta landet ur dess politiska, sociala och ekonomiska orörlighet. Många förbisåg att regimen, med ett totalt monopol på massmedia bygger upp vilken idealbild som helst av den »Store Ledaren«. I detta fall ville regimen verkligen sälja, på Kuba och i utlandet, att de efterlängtrade reformerna slutligen skulle komma till stånd.

Sanningen var dessvärre mycket annorlunda. De kosmetiska reformer som den nye regenten basunerade ut – att kubaner fick köpa mobiltelefoner och datorer och kunde vistas på hotellen, att bönder kunde arrendera land av staten, att det skulle bli lättare att lämna landet – blev omedelbart såväl sågade av demokratirörelsens språkrör som hånade av vanliga undersåtar. Ty vilken kuban har egentligen råd att övernatta på ett hotellrum som kostar en månadslön? När Internet förvägras 99 procent av befolkningen, vad är väl då en laptop, mer än en modern skrivmaskin, som en kubansk dissident på besök i Sverige uttryckte saken? Vad spelar det för roll om bönder får låna en bit bortglömd mark om det i slutändan är till staten han eller hon måste saluföra sin skörd, samma stat som i sin tur har monopol på prissättningen? Hur är det med de oppositionella som redan har fått uppehållstillstånd för att etablera sig i andra länder men som regimen inte släpper ut ur landet?

Raúl Castro hade alltså lovat djupa strukturella förändringar men svek omvärldens och kubanernas förväntningar. De radikala förändringar som Kuba behöver kan sammanfattas i tre sammanlänkande punkter:

1. att omedelbart och villkorslöst frisläppa de politiska fångarna;
2. att i brottsbalken avkriminalisera utövande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, i enlighet med FN:s allmänna deklARATION om dito; samt
3. att skapa förutsättningar för att hålla fria, allmänna, hemliga, demokratiska val.

Denna agenda existerar dock inte i Castrobrödernas tankevärld. Och jag refererar till de bägge Castro, eftersom många har varit villiga att låta sig övertygas att den yngre brodern inte kan genomföra reformerna för att den äldre inte tillåter det. I denna djupt naiva tro har man valt att glömma bort att Raúl Castro har lika stort ansvar för uppbyggande av det totalitära Kuba som sin bror, inklusive vad gäller mördande av tusentals oskyldiga kubaner. Han har därmed inte det minsta personliga intresse av regimen nedmontering.

Inte nog med att förföljelsen och förtrycket på Kuba fortfarande är oppositionellas och dissidenters hårda vardag, och att det under Raúl Castros regeringstid inte har frisläppts en enda samvetsfånge. Castroregimen har dessutom hånat oss varenda gång omvärlden välvilligt sträckt ut handen. Barack Obamas gester att tillåta kubaner bosatta i USA att oftare besöka hemlandet och skicka pengar till släktingar, fick ett snabbt avslag av Raúl. När nyligen Organisationen för amerikanska stater (OAS) beredde vägen för Kubas eventuella återinträde i den panamerikanska familjen efter 47 års uteslutning, svarade regimen: »Nej, tack, inte intresserad«. År efter år utvärderar Europeiska Unionen sin relation med Kuba, men utan den framgång och de framsteg som västvärldens demokratier hoppas på. Svaret på varför regimen agerar som den gör vilar på en grundläggande övertygelse om att så fort de radikala förändringar som både kubaner och omvärlden kräver genomförs, kommer det kubanska folket att förpassa Castrobröderna och dess kamarilla till historiens sophög. Så enkelt är det, och rätt också!

I stället för efterord

När omvärlden skådar denna kamp mellan demokratiaktivister och förtryckarregrimen på Kuba bör den inte tveka att ta ställning för de mest utsatta och för dem som har moraliskt rätt – demokraterna. Desto mer när styrkerelationen är så ojämn. Solidaritet från omvärlden kan bidra till att vågen lutar till demokraternas favör och att demokrati-processen påskyndas.

Och hur kan då Sverige och EU:s andra medlemsstater förverkliga detta av akuta behov av solidaritet?

- Genom att bereda kubaner, framför allt oberoende journalister, människorättsaktivister, oppositionspolitiker och andra representanter från det oberoende civila samhället, tillgång till internet på ambassaderna i Havanna.

- Genom att kraftigt öka inflödet av den information som den kubanska regimen censurerar och distribuera den bland den intresserade allmänhet som besöker beskickningarna.

- Genom att regelbundet och systematiskt bjuda företrädare från Kubas politiska opposition till viktiga högtider i ambassadernas lokaler.

- Genom att låta ambassadpersonalen bedriva en mer proaktiv verksamhet och närvara vid viktiga möten eller aktiviteter som oppositionella och dissidenter organiserar samt reagera starkt mot fångslanden, trakasserier och förföljelser av enskilda demokrater.

- Genom att i varje kontakt och samtal med de kubanska makt-havarna stoiskt framhäva vikten av respekt för de mänskliga rättigheterna och för omvärlden offentliggöra dessa samtal och deras eventuella resultat.

- Genom att i internationella evenemang och organ, såsom FN:s råd för mänskliga rättigheter, betona vikten av att den kubanska regimen släpper de politiska fångarna och respekterar de mänskliga rättigheterna.

- Slutligen är det även av största vikt att Sverige och andra medlemsstater i EU ger politiskt, moraliskt och även ekonomiskt stöd till

de demokratiska exilkubaner som i sina nya hemländer kämpar för Kubas demokratisering och direkt och konkret stödjer landets demokratikrafter.

De flesta av de ovannämnda förslagen är väl kända och har i vissa fall redan implementeras av ett och annat EU-land. Men det som görs är inte tillräckligt! Vi behöver med ännu starkare röst upprepa att endast ett systematiskt, förutsägbart och förenat stöd från västvärldens demokratier ger Kubas demokrater den legitimitet de behöver i sin kamp mot den totalitära intoleransen.

ALEXIS GAINZA SOLENZAL

Exilkuban boende i Stockholm,

*Chefredaktör för tidskriften *Misceláneas de Cuba**

Hittills utgivna skrifter i Bertil Ohlininstitutets skriftserie

1. Se människorna – ett försök att göra debatten om svensk flyktingpolitik mindre anonym. Emelia Frennmark och Merit Wager.
2. Hur allvarlig är ålderschocken? En kritisk analys av Sveriges demografiska problem. Martin Karlsson.
3. Nationalekonomi, privatekonomi och kommunbidrag: Om plånboksröstning och röstköp i svenska riksdagsval. Henrik Jordahl.
4. Förbjudna sanningar om Kubas ekonomi. Oscar Espinosa Chepe.
5. Liberalism som jämlikhet – ett perspektiv från vänster. Ulf Öfverberg.
6. Har Sverige blivit en »soft state»? Inga-Britt Ahlenius.
7. Tio punkter som förändrar Sverige. Bert Levin och Peter Wolodarski.
8. Alltid vid makten. Om det statsbärande partiet och perspektiven i svensk journalistik. Hans Bergström.
9. Regerandets konst. Carl Bildt.
10. Demokraternas återkomst – på tröskeln till en ny era i amerikansk politik? Mats Wiklund.
11. Liberala perspektiv i svenskt samhällsliv – 1967, 2007 och 2017. Lars Leijonborg.
12. Vad kan staten göra åt krisen? Om konjunkturpolitikens möjligheter och begränsningar.
13. Kuba efter Che och Castro – frihet eller fortsatt förtryck?

Skrifterna kan laddas ner på www.ohlininstitutet.org

OHLIN institutet

BOX 3131 · 103 62 STOCKHOLM · KANSLIET@OHLININSTITUTET.ORG
WWW.OHLININSTITUTET.ORG

ISBN 978-91-976648-5-1

